

รายงานผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร

Learning Agriculture in Schools for Food Safety and Security

หัวหน้าโครงการ

อาจารย์ ดร.วนาลัย วิริยะสุธี
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ร่วมโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาดิ ดิษฐกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญทริกา นันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สิงห์คำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณเจต พัฒมุข

ได้รับจัดสรรงบประมาณเงินรายได้
ในการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

คำนำ

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้ร่วมดำเนินการจัดโครงการการเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร เป็นโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยจัดการอบรมเชิงปฏิบัติ ณ โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเกษตรในโรงเรียน การเลือกวัตถุดิบและการประกอบอาหารในโรงเรียน และการสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยและมั่นคงในโรงเรียน ซึ่งมีผู้เข้าอบรมเป็นคุณครูและนักเรียนของโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จำนวน 56 คน อบรมเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566

การอบรมครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม รวมถึงผู้เข้าอบรมที่ให้ความสนใจและความตั้งใจรับการอบรมนี้เป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินโครงการนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

คณะทำงานโครงการฯ

2566

สารบัญ

	หน้า
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
กลุ่มเป้าหมาย	2
กำหนดการดำเนินโครงการ	3
ผลการดำเนินโครงการฯ / ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดโครงการ	4
สรุปผลการดำเนินโครงการฯและข้อเสนอแนะ	4
ปัญหาและอุปสรรค	4
 ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	
ภาคผนวก ข	
ภาคผนวก ค	
ภาคผนวก ง	
ภาคผนวก จ	
ภาคผนวก ฉ	

รายละเอียดโครงการ

หลักการและเหตุผล

ในขณะนี้ประเทศไทยต้องเร่ง “พัฒนากำลังคน” ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ การศึกษาที่สามารถพัฒนาประชาชนได้อย่างมีศักยภาพถือว่าเป็นรากฐานและหัวใจสำคัญ จึงมีการจัดการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนากำลังคน 4.0 การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนรองรับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนในการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำการเกษตร โดยการสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างแหล่งอาหารและแหล่งพลังงานสำคัญในชีวิต โดยให้เยาวชนรุ่นใหม่มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลองค์ความรู้ที่จะสามารถพัฒนาตนเอง มีความเข้าใจในการทำการเกษตรอย่างถูกวิธี เรียนรู้และปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถหนุนเสริมให้เยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเชื่อมโยงสู่ชุมชนเกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การบริโภคอาหารของนักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารกลุ่มที่มีไขมันสูง ปริมาณน้ำตาลสูง ปริมาณโซเดียมเกินมาตรฐาน รวมทั้งนิยมซื้ออาหารสำเร็จรูปหรืออาหารจานด่วน ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้นักเรียนในโรงเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าเด็กไทย อายุ 6 เดือน ถึง 12 ปี กำลังเผชิญกับภาวะขาดสารอาหารบางอย่าง และได้รับสารอาหารบางอย่างเกินความต้องการ จึงทำให้เด็กไทยเข้าข่ายโรคอ้วน เนื่องจากพฤติกรรมในการบริโภคและได้รับสารอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ การเลือกรับประทานอาหารหรือการประกอบอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสุขภาวะการบริโภคที่ดีให้กับนักเรียน

การสร้างการเรียนรู้ให้แก่ทั้งระดับ บุคคล ครอบครัว องค์กร ที่เป็นสิ่งแวดล้อมของเยาวชน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ยั่งยืน ดังนั้นกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน โดยให้ได้ลงมือทำการเกษตรที่ปลอดภัยในโรงเรียน และการนำวัสดุที่ผลิตได้ในโรงเรียนมาประกอบอาหาร จะเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้และเป็นแหล่งอาหารที่ปลอดภัยในการบริโภคของนักเรียน และนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรและการประกอบอาหารที่ปลอดภัย สามารถขยายผลไปยังครอบครัวของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจะมีคุณครูดูแลให้คำปรึกษา และจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องอาหาร การเลือกรับประทานอาหาร การประกอบอาหารที่เหมาะสม และร่วมกันทำการเกษตรภายในโรงเรียน จนสามารถนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและเมื่อผลผลิตเหลือสามารถจำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่ นักเรียนได้ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงเห็นว่าการเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความมั่นคงทางอาหารและสุขภาพที่ดี จะเกิดผลดีทั้งต่อบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในจังหวัดนนทบุรีได้

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเกษตรในโรงเรียน
- 2 เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเลือกวัตถุดิบและการประกอบอาหารในโรงเรียน
- 3 เพื่อสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยและมั่นคงในโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนในโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ปริมาณกลุ่มเป้าหมาย : 40 คน

พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย : จังหวัดนนทบุรี

ผู้มีส่วนได้เสีย : ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคท้องถิ่น : ชุมชน

ภาคประชาชน : ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ภาคเอกชน : เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน

ภาครัฐ : เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กำหนดการดำเนินโครงการ

เริ่มต้นปี พ.ศ. 2566 สิ้นสุดปี พ.ศ. 2566

กำหนดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร

Learning Agriculture in Schools for Food Safety and Security

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566 ณ โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จ.นนทบุรี

วันที่	เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
16 กุมภาพันธ์ 2566	8.30-9.00	ลงทะเบียน พิธีเปิดการอบรม	
	9.00-10.30	การบรรยายการทำเกษตรในโรงเรียน เพื่อความมั่นคง	วิทยากร ผศ.ดร.ปรีชาติ ดิษฐกิจ
	10.30-10.45	รับประทานอาหารว่าง	
	10.45-12.00	การบรรยายการทำวัสดุปลูกจากของเหลือใช้ในโรงเรียน	วิทยากร อ.ดร.วนาลัย วิริยะสุธี
	12.00-13.00	พัก	
	13.00-15.00	การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรในโรงเรียน เพื่อความมั่นคง	วิทยากร ผศ.ดร.ปรีชาติ ดิษฐกิจ กลุ่มย่อย 3 กลุ่ม 1) ผศ.ดร.จรรยา สิงห์คำ 2) ผศ.ดร.บุณทริกา นันทา 3) ผศ.ดร.อรรณเจต พัฒมุข
	15.00-15.15	รับประทานอาหารว่าง	
	15.15-16.30	การฝึกปฏิบัติการทำวัสดุปลูกจากของเหลือใช้ในโรงเรียน	วิทยากร อ.ดร.วนาลัย วิริยะสุธี กลุ่มย่อย 3 กลุ่ม 1) ผศ.ดร.จรรยา สิงห์คำ 2) ผศ.ดร.บุณทริกา นันทา 3) ผศ.ดร.อรรณเจต พัฒมุข

ผลการดำเนินโครงการฯ / ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเป็นนักเรียนและคุณครู ทั้งหมด 56 คน เป็นเพศชาย 33 คน และเพศหญิง 23 คน

1.2 วุฒิการศึกษา ระดับมัธยมปลาย 56 คน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการวิชาการที่มีต่อภาพรวมของโครงการ

2.1 ด้านวิทยากร ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจใน การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร ความชัดเจนในการตอบคำถามของวิทยากร การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมของวิทยากรในระดับมากที่สุด ร้อยละ 99.50

2.2 ด้านระยะเวลาการจัดอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจใน ความเหมาะสมของระยะเวลาที่จัดอบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 90.50

2.3 ด้านการบริหารจัดการ ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจใน ความเหมาะสมของการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 99.50

2.4 ด้านความเหมาะสมของสถานที่ ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในความเหมาะสมสถานที่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100.00

2.5 ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ผู้เข้ารับการอบรมจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 98.00

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- สนุกและได้ความรู้
- อยากให้มีจัดอบรมแบบนี้บ่อยๆ ได้ความรู้ดีมาก

สรุปผลการดำเนินโครงการฯและข้อเสนอแนะ

โครงการการเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร ผลการดำเนินโครงการในภาพรวม ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 97.35 และในระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 98.00

ปัญหาและอุปสรรค

-ไม่มี-

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก: แบบสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ

ภาคผนวก ข: บันทึกข้อความและสำเนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการฯ

ภาคผนวก ค: เอกสารหรือเนื้อหาประกอบการบรรยาย

ภาคผนวก ง: ภาพกิจกรรมการดำเนินโครงการฯ

ภาคผนวก จ: ตัวอย่างแบบประเมินโครงการฯ

ภาคผนวก ฉ: รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก ก

แบบสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ

(ภาคผนวก ก)

แบบฟอร์มสรุปการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ของ มสธ.

ชื่อโครงการ การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร

ผู้รับผิดชอบโครงการ อาจารย์ ดร.วนาลัย วิริยะสุธี

1 ความสำคัญของโครงการ

ในขณะนี้ประเทศไทยต้องเร่ง “พัฒนากำลังคน” ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ การศึกษาที่สามารถพัฒนาประชาชนได้อย่างมีศักยภาพถือว่าเป็นรากฐานและหัวใจสำคัญ จึงมีการจัดการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนากำลังคน 4.0 การจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนรองรับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนในการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำการเกษตร โดยการสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างแหล่งอาหารและแหล่งพลังงานสำคัญในชีวิต โดยให้เยาวชนรุ่นใหม่มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลองค์ความรู้ที่จะสามารถพัฒนาตนเอง มีความเข้าใจในการทำการเกษตรอย่างถูกวิธี เรียนรู้และปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถหนุนเสริมให้เยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเชื่อมโยงสู่ชุมชนเกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การบริโภคอาหารของนักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารกลุ่มที่มีไขมันสูง ปริมาณน้ำตาลสูง ปริมาณโซเดียมเกินมาตรฐาน รวมทั้งนิยมซื้ออาหารสำเร็จรูปหรืออาหารจานด่วน ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้นักเรียนในโรงเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าเด็กไทย อายุ 6 เดือน ถึง 12 ปี กำลังเผชิญกับภาวะขาดสารอาหารบางอย่าง และได้รับสารอาหารบางอย่างเกินความต้องการ จึงทำให้เด็กไทยเข้าข่ายโรคอ้วน เนื่องจากพฤติกรรมในการบริโภคและได้รับสารอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ การเลือกรับประทานอาหารหรือการประกอบอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสุขภาวะการบริโภคที่ดีให้กับนักเรียน

การสร้างการเรียนรู้ให้แก่ทั้งระดับ บุคคล ครอบครัว องค์กร ที่เป็นสิ่งแวดล้อมของเยาวชน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่ยั่งยืน ดังนั้นกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียน โดยให้ได้ลงมือทำการเกษตรที่ปลอดภัยในโรงเรียน และการนำวัตถุที่ผลิตได้ในโรงเรียนมาประกอบอาหาร จะเป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้และเป็นแหล่งอาหารที่ปลอดภัยในการบริโภคของนักเรียน และนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรและการประกอบอาหารที่ปลอดภัย สามารถขยายผลไปยังครอบครัวของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวจะมีคุณครูดูแลให้คำปรึกษา และจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องอาหาร การเลือกรับประทานอาหาร การประกอบอาหารที่เหมาะสม และร่วมกันทำการเกษตรภายในโรงเรียน จนสามารถนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและเมื่อผลผลิตเหลือสามารถจำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่ นักเรียนได้ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงเห็นว่าการเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความมั่นคงทางอาหารและสุขภาพที่ดี จะเกิดผลดีทั้งต่อบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในจังหวัดนนทบุรีได้

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเกษตรในโรงเรียน
- 2.2 เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเลือกวัตถุดิบและการประกอบอาหารในโรงเรียน
- 2.3 เพื่อสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยและมั่นคงในโรงเรียน

3. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย : นักเรียนในโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาาคม จังหวัดนนทบุรี ปริมาณกลุ่มเป้าหมาย : 40 คน

พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย : จังหวัดนนทบุรี

ผู้มีส่วนได้เสีย : ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคท้องถิ่น : ชุมชน

ภาคประชาชน : ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ภาคเอกชน : เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน

ภาครัฐ : เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

4. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

- 4.1 ประชุมคณะทำงานโครงการบริการวิชาการ
- 4.2 ชี้แจงโครงการและรายละเอียดกำหนดการกับโรงเรียนเป้าหมาย
- 4.3 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับโครงการ
- 4.4 จัดโครงการ การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร

ณ โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาาคม อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

5. ผลการดำเนินงาน

5.1 สารเนื้อหาวิชาการ/ความรู้

5.1.1 ความมั่นคงทางอาหาร

“อาหาร” หมายถึง สิ่งสำคัญที่ช่วยหล่อเลี้ยงชีวิตของทุกคนมาตั้งแต่เกิด หรือจะบอกว่าตั้งแต่อยู่ในครรภ์ก็ไม่ผิดนัก จึงเชื่อว่าทุกคนเองมองเห็นอยู่แล้ว นอกจากทำให้ท้องอืด ยังช่วยสร้างสุขภาพที่ดีให้กับชีวิตอีกด้วย เมื่อทั้งร่างกายและจิตใจทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ก็จะเสริมสร้างความสามารถในการทำสิ่งดี ๆ เพื่อดำรงชีวิต อีกทั้งยังช่วยพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้า สังเกตว่าประเทศไหนที่ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องขาดแคลนอาหาร ประเทศนั้นมักจะมีความสุขง่ายกว่า ปัญหาอาชญากรรมน้อย ผู้คนอาศัยกันแบบเรียบง่าย สบายใจ อิ่มท้องในทุกมื้อ

“ระบบอาหาร” หมายถึง ปัจจัยและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการบริโภคอาหาร ตั้งแต่เพาะปลูก เก็บเกี่ยว เลี้ยงสัตว์ แปรรูป บรรจุภัณฑ์ ขนส่ง การตลาด รูปแบบการบริโภค จนถึงการจัดการของเสียในทุกขั้นตอน ซึ่งหลายปีมานี้ ห่วงโซ่อาหารระบบอาหารโลกบ่มเพาะปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ อาทิ การจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพจนกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออาหารที่ไม่ปลอดภัย ไม่มีคุณภาพ รวมถึงความไม่สมดุลในการเข้าถึงอาหาร นำมาสู่การระดมสมองของประชาคมโลก หาแนวทางแก้ปัญหาและ

พลิกโฉมระบบอาหารโลกไปสู่ระบบอาหารที่ดี ยั่งยืน และเป็นธรรม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

"ความมั่นคงทางอาหาร" หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภคของประชาชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งช่วงเวลาปกติและยามวิกฤต ซึ่งบริบทของความมั่นคงทางอาหารจะมีความเชื่อมโยงกับความปลอดภัยทางอาหารและความยั่งยืนทางธรรมชาติ ความมั่นคงทางอาหารไม่ใช่ประเด็นปัญหาใหม่ของโลก แต่หลายปีที่ผ่านมา ห่วงโซ่อุปทานของระบบอาหารโลกมีปัญหาวិถีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ องค์การสหประชาชาติ (United Nation : UN) จึงหยิบยกมาเป็นวาระสำคัญของประชาคมโลก และจัดให้มีการประชุมสุดยอดผู้นำระบบอาหารโลก (UN Food System Summit: UNFSS)

องค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหาร

- 1) การได้รับอาหารที่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตในประเทศหรือการนำเข้าจากต่างประเทศ ต้องเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคในประเทศของตนเอง
- 2) การเข้าถึงอาหาร ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงอาหารที่เหมาะสมกับตนเอง แต่ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของโภชนาการที่ดี มีการควบคุมอาหารให้เป็นไปตามกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
- 3) การใช้ประโยชน์จากอาหาร นอกจากการมีอาหารเพียงพอแล้ว ทุกคนยังต้องใช้ประโยชน์จากอาหารที่ทานเข้าไปได้ ตามหลักทางด้านของความปลอดภัยและสุขอนามัย
- 4) การมีเสถียรภาพด้านอาหาร การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงอาหารได้อย่างเหมาะสม ไม่อดอยาก แม้ว่าจะมีเหตุการณ์วิกฤตฉุกเฉิน เช่น ปัญหาด้านเศรษฐกิจ, สภาพดินฟ้าอากาศ, โรคระบาด หรือแม้กระทั่งการเป็นไปตามวัฏจักรธรรมชาติ เช่น ในช่วงฤดูหนาวของทางยุโรป ทุกคนก็ต้องมีสิทธิได้รับอาหารอย่างเพียงพอที่สุด

ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทยและของโลก สำหรับประเทศไทยของเราได้มีรายงานจากสำนักเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่า ประเทศไทยเราจัดเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก เป็นแหล่งสำคัญในการเพาะปลูกและผลิตอาหารออกมาได้หลายชนิด จึงทำให้ความมั่นคงทางอาหารอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งเมื่อเทียบกับการประเมินของสากลซึ่งจัดทำขึ้นมาโดย The Economist Intelligence เมื่อปี 2019 คะแนนความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทยอยู่ที่ 65.1 จาก 100 คะแนน และอยู่ในอันดับ 52 จากทั้งหมด 113 ประเทศที่ได้มีการประเมินเอาไว้ อย่างไรก็ตามเมื่อมองถึงความมั่นคงทางอาหารไทยและระดับโลกในช่วงเวลาของการแพร่ระบาดจากเชื้อโควิด-19 ถือว่าน่าเป็นห่วงอยู่พอสมควร เนื่องจากแทบทุกประเทศจำกัดการเดินทางเข้า-ออก จึงส่งผลกระทบต่อเรื่องของการนำเข้า-ส่งออกสินค้าตามไปด้วย ประกอบกับอุตสาหกรรมอาหารเองก็ได้รับผลกระทบอย่างหนัก บางแห่งต้องปิดกิจการชั่วคราว สิ่งเหล่านี้คืออีกปัจจัยที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่าความมั่นคงในด้านของอาหารไม่ใช่แค่เรื่องของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่ทุกประเทศก็ต้องพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน และถ้าเกิดวิกฤตที่ลุกลามไปทั่วโลกย่อมส่งผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตามหากมองในภาพรวมก็มี 5 ปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องความมั่นคงทางอาหาร

5.1.2 ปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากของเหลือใช้

การทำวัสดุปลูกที่ได้จากของเหลือใช้ รวมทั้งเศษผักผลไม้ที่เหลือจากการรับประทาน คุณสมบัติ นอกจากมีธาตุอาหารที่ช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้ดีแล้ว ยังมีคุณสมบัติช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน ช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุให้กลายเป็นปุ๋ยสำหรับพืช ทำให้ดินร่วนซุย และพัฒนาการเจริญเติบโตของพืช การใช้ งาน ผสมน้ำหมัก 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 5 ลิตร ใช้ฉีดพ่นหรือรดลงในดินสัปดาห์ละครั้ง ขั้นตอนการทำและวัตถุดิบ ดังนี้

วัตถุดิบ

- 1) เศษผักผลไม้ 3 กิโลกรัม
- 2) น้ำตาลทรายแดงหรือกากน้ำตาล 1 กิโลกรัม
- 3) มูลวัวแห้ง 0.5 กิโลกรัม
- 4) หัวเชื้อจุลินทรีย์
- 5) น้ำสะอาด

ขั้นตอน

- 1) นำเศษผักผลไม้ ทั้งเปลือก ใบ ผล และเมล็ด ผสมกับน้ำตาลทรายแดงหรือกากน้ำตาล มูลวัว คลุกเคล้าให้เข้ากัน หากใช้กากน้ำตาลซึ่งค่อนข้างข้นควรกวนให้เข้ากัน
- 2) บรรจุใส่ถุงตาข่ายหรือถุงปุ๋ย วางลงในถังพลาสติก ปิดฝาให้เรียบร้อย ประมาณ 10 วัน จะได้น้ำจุลินทรีย์ซึมออกมา ให้เติมน้ำลงไป 5 เท่าของปริมาตรน้ำจุลินทรีย์ที่ได้ กดให้จมน้ำ หากลอยขึ้นมา จะทำให้การหมักไม่สมบูรณ์ เกิดกลิ่นเหม็นได้ สามารถเติมขยะสดเพิ่มลงไปได้ทุกวัน น้ำที่นำไปใช้ได้จะมีลักษณะเป็นสีน้ำตาลเข้ม กลิ่นหอมอมเปรี้ยวอมหวาน ส่วนกากสามารถนำไปตากให้แห้ง โรยเป็นปุ๋ยให้กับต้นไม้ได้

หากผสมสมุนไพร เช่น สะเดา ตะไคร้หอม ยาสูบ ดีปลี หรือพริกชี้หนู โดยใส่ผงสมุนไพร 2-5 ช้อนโต๊ะลงไปในส่วนผสมของขั้นตอนการหมักปุ๋ยอินทรีย์น้ำแต่แรก จะสามารถใช้เป็นสารไล่แมลงได้ด้วย สามารถใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำในการบำบัดน้ำเสียและกำจัดคราบไขมันอุดตันในท่อ โดยใช้ผสมน้ำในอัตราส่วน 1 : 10 เทใส่ในท่อน้ำทิ้ง บ่อบำบัดไขมัน บ่อน้ำเสีย ทิ้งไว้หนึ่งคืนแล้วจึงรดน้ำตาม ไม่ควรเก็บปุ๋ยอินทรีย์น้ำไว้ในที่ที่โดนแดด ควรเก็บไว้ในที่อุณหภูมิห้องประมาณ 20-30 องศาเซลเซียส จะเก็บได้นาน 6 เดือน ปุ๋ยอินทรีย์น้ำมีธาตุอาหารค่อนข้างน้อย แต่มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงโครงสร้างและคุณภาพดิน ดังนั้นจึงอาจใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีในปริมาณเล็กน้อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบำรุงต้นไม้

5.1.3 ผักไฮโดรโปนิคส์

“ผักไฮโดรโปนิคส์” (Hydroponics) หมายถึง การปลูกพืชแบบไม่ใช้ดิน แต่เป็นการปลูกพืชโดยใช้ น้ำ ซึ่งจะเป็นการปลูกพืชผักโดยไม่ใช้ธาตุอาหารต่างๆ ของพืชละลายอยู่ในน้ำ โดยวิธีนี้จัดว่าเป็นวิธีการใหม่ที่นิยมปลูกกันจำนวนมาก เนื่องจากการเพาะปลูกด้วยวิธีนี้นอกจากจะทำให้เราได้รับประทานพืชผักที่สะอาด ปลอดภัยแล้ว ยังเป็นการประหยัดเนื้อที่ในการเพาะปลูก และไม่เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีในดิน

ข้อดีของผักไฮโดรโปนิคส์

- 1) ช่วยให้ผักที่ปลอดภัยจากสารเคมี ปราศจากสารพิษเชื้อปนหรือตกค้าง
- 2) ผักที่ได้มีรสชาติอร่อย น่ารับประทาน และมีคุณค่าทางโภชนาการสูงกว่าการปลูกในดิน
- 3) สามารถปลูกได้ทุกสถานที่ โดยเฉพาะผู้ที่มีพื้นที่น้อยในการเพาะปลูก
- 4) สามารถเพาะปลูกได้กับพืชผักหลากหลายชนิด และเจริญเติบโตได้ดีและเร็วกว่าการปลูกในดิน
- 5) ช่วยประหยัดน้ำได้มากกว่าการปลูกในดิน และสามารถปลูกพืชผักนอกฤดูกาลได้ดี
- 6) สามารถควบคุมปริมาณการใช้น้ำ และการให้ธาตุอาหารแก่พืช รวมทั้งการควบคุมโรคได้ดีกว่าการปลูกในดิน
- 7) ช่วยปรับปรุงทัศนียภาพให้ดูสวยงาม แม้ในพื้นที่น้อย
- 8) ช่วยประหยัดต้นทุนในด้านต่างๆ รวมทั้งไม่จำเป็นต้องนำเข้าพืชผักจากต่างประเทศ
- 9) ช่วยสร้างอาชีพเสริมให้แก่ผู้สนใจ และผู้ด้อยโอกาสทั้งหลาย รวมทั้งผู้พิการอีกด้วย

ข้อเสียของผักไฮโดรโปนิคส์

- 1) ผู้ที่สามารถเพาะปลูกได้จะต้องมีประสบการณ์มากพอตัว หรือมีความเชี่ยวชาญมากพอในการดูแลเรื่องการเพาะปลูก เพื่อให้พืชผักที่ทำการเพาะปลูกได้รับสารอาหารแร่ธาตุที่เพียงพอและพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป
- 2) มีต้นทุนในการผลิตสูง เนื่องจากราคาค่าอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการเพาะปลูกมีราคาค่อนข้างแพง
- 3) จำเป็นต้องมีการควบคุมและดูแลพืชผักที่ทำการเพาะปลูกอย่างสม่ำเสมอ
- 4) วัสดุบางชนิดที่นำมาใช้ในการเพาะปลูกพืชผักแบบไฮโดรโปนิคส์นี้จะสลายตัวได้ยาก อาจก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมได้
- 5) ด้านข้อจำกัดในพืชที่นำมาเพาะปลูกมีมาก จำเป็นต้องศึกษาอย่างถี่ถ้วนก่อนเลือกพืชมาทำการเพาะปลูก
- 6) บริเวณสถานที่ที่จะทำการปลูกพืชผักเหล่านี้จำเป็นต้องมีระบบน้ำและระบบไฟฟ้าที่พร้อมสำหรับการปลูก

5.1.4 วิธีการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์อย่างง่าย

การปลูกผักไฮโดรโปนิคส์มีขั้นตอนและวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

วัสดุอุปกรณ์

- 1) กระละมังสำหรับการปลูก
- 2) ตะกร้าที่มีรู
- 3) เมล็ดพันธุ์ผักบุ้ง
- 4) กาบมะพร้าวสับ

5) ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

6) น้ำสะอาด

ขั้นตอนการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์

1) เตรียมน้ำสะอาดใส่ลงไปในกะละมังที่ได้เตรียมเอาไว้ จากนั้นเติมปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และผสมทั้งหมดให้เข้ากัน

2) ใส่ตะกร้าลงไปในกะละมัง โดนให้ก้นของกะละมังสัมผัสกับน้ำเล็กน้อย

3) นำกาบมะพร้าวสับรองไว้ที่ก้นของตะกร้าที่โดยให้น้ำที่เราผสมไว้ในกะละมังนั้นซึมเข้าสู่กาบมะพร้าวสับ

4) นำเมล็ดพันธุ์ผักบุ้ง มาโรยบนกาบมะพร้าวสับให้ทั่ว ให้กระจายสม่ำเสมอ

5) นำกาบมะพร้าวสับโรยเป็นชั้นบางๆกระจายให้ทั่ว กลบให้เมล็ดพันธุ์

6) จากนั้นนำกะละมังเพาะ ไปวางให้โดนแสงแดดรำไร หากความชื้นไม่เพียงพอสามารถรดน้ำเพิ่มได้

7) รอระยะเวลาประมาณ 2-3 สัปดาห์ สามารถเก็บเก็บผักบุ้ง

5.2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

5.2.1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

1). ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นนักเรียน ทั้งหมด 56 คน เป็นเพศชาย 33 คน และเพศหญิง 23 คน

2) วุฒิการศึกษา ระดับมัธยมปลาย 56 คน

5.2.2 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการวิชาการที่มีต่อภาพรวมของโครงการ

1) ด้านวิทยากร ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจใน การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร ความชัดเจนในการตอบคำถามของวิทยากร การใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมของวิทยากรในระดับมากที่สุด ร้อยละ 99.50

2) ด้านระยะเวลาการจัดอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจใน ความเหมาะสมของระยะเวลาที่จัดอบรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 90.50

3) ด้านการบริหารจัดการ ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจใน ความเหมาะสมของการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด ร้อยละ 99.50

4) ด้านความเหมาะสมของสถานที่ ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในความเหมาะสมสถานที่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 100.00

5) ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ผู้เข้ารับการอบรมจะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 98.00

โครงการการเรียนรู้เกษตรกรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร ผลการดำเนินโครงการในภาพรวม ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 97.35 และในระดับการนำไปใช้ประโยชน์ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 98.00

5.2.3 ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ดำเนินการ 1 ครั้ง ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566 ณ โรงเรียนโพธิ์นิมิตรวิทยา นนทบุรี

เป้าหมายผลผลิต และตัวชี้วัด

ผลผลิต / ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566			
		ไตรมาสที่ 1 (ต.ค.-ธ.ค.)	ไตรมาสที่ 2 (ม.ค. – มี.ค.)	ไตรมาสที่ 3 (เม.ย. – มิ.ย.)	ไตรมาสที่ 4 (ก.ค. – ก.ย.)
ผลผลิตที่ 1: การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร					
ตัวชี้วัด					
เชิงปริมาณ :					
1. จำนวนนักเรียน	คน		40		
2. จำนวนการอบรม	ครั้ง		1		
เชิงคุณภาพ :					
1. ร้อยละความพึงพอใจของผู้เข้ารับการบริการ	ร้อยละ		86		
2. ร้อยละผู้เข้ารับการบริการนำความรู้ไปใช้	ร้อยละ		86		
เชิงเวลา :					
1. ร้อยละความสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด			100		

6. ผู้รับบริการ/หน่วยงาน ได้รับความรู้/ประโยชน์ ดังนี้

6.1 เป็นโครงการที่สอดคล้องนโยบายและมาตรการประจำปี

6.2 เป็นโครงการที่สาขาวิชาให้ความเห็นชอบ

6.3 เป็นโครงการที่มีลักษณะตรงกับศาสตร์หรือลักษณะงานปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆ ด้วย

6.4 เป็นโครงการอบรมแบบเผชิญหน้า เป้าหมายผู้เข้ารับการอบรมไม่เกิน 50 คน

6.5 เป็นโครงการที่ไม่เป็นภาระผูกพันงบประมาณในระยะยาว

6.6 ผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน ไม่ควรเกิน 2 โครงการ ยกเว้นเป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

เป็นการเฉพาะ

7. สรุปโดยภาพรวม และความคิดเห็นของผู้รับบริการ

ผู้เข้าร่วมอบรมมีความต้องการให้จัดอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำเพื่อให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ความต้องการให้จัดอบรมเกี่ยวกับ การออกแบบสวน การปลูกต้นไม้ในร้านอาหาร

8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ควรมีการจัดการการอบรมอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก ข

บันทึกข้อความและสำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการฯ

ภาคผนวก ค

เอกสารหรือเนื้อหาประกอบการบรรยาย

ภาคผนวก ง

ภาพกิจกรรมการดำเนินงานโครงการฯ

ภาพที่ 1 การเปิดโครงการการเรียนรู้เกษตรในโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร

ภาพที่ 2 การบรรยายการทำเกษตรในโรงเรียนเพื่อความมั่นคง

ภาพที่ 3 การบรรยายการทำวัสดุปลูกจากของเหลือใช้ในโรงเรียน

ภาพที่ 4 การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรในโรงเรียนเพื่อความมั่นคง

ภาพที่ 5 การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรในโรงเรียนเพื่อความมั่นคง

ภาพที่ 6 การฝึกปฏิบัติการทำวัสดุปลูกจากของเหลือใช้ในโรงเรียน

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการฯ

แบบประเมินผลการอบรมโครงการ
 “การเรียนรู้เกษตรกรในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”
 ณ โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม จังหวัดนนทบุรี
 วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566

เรียน ผู้เข้ารับการอบรมที่เคารพทุกท่าน ขอความกรุณาท่านกรอกแบบประเมินผลใน
 หัวข้อต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ข้อชี้แจง

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการอบรมโครงการ “การเรียนรู้เกษตรกรในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ☐ ในข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. อายุปี (มากกว่า 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)

3. ระดับการศึกษา

☐ 1) ประถมศึกษา ☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

☐ 4) อนุปริญญา/ปวส. ☐ 5) ปริญญาตรี ☐ 6) สูงกว่าปริญญาตรี ☐ 7) อื่น ๆ
 (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการอบรมโครงการ “การเรียนรู้เกษตรกรในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจของท่านตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาระดับความพึงพอใจ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	ไม่มีความพึงพอใจ

ประเด็นวัดความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อหาของการอบรมโครงการ “การเรียนรู้เกษตรกรในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”					
1.1 การบรรยายเรื่อง “ความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”					
1.2 การฝึกปฏิบัติการ					
2. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น					
3. วิทยากร					
4. ระยะเวลาการจัดอบรม					
5. ความรู้และความเข้าใจที่ได้รับ					
6. การนำไปใช้ประโยชน์					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ
“การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	เข้า	ป่วย	หมายเหตุ
1.	น.ส. ชลธิชา วัชรเดชางกุล	ชลธิชา	ชลธิชา	
2.	น.ส. ปัทมา นวมกุล	ปัทมา	ปัทมา	
3.	น.ส. อรภา ศักดิ์สุวรรณ	อรภา	อรภา	
4.	น.ส. ธัญญา ใจมณ	ธัญญา	ธัญญา	
5.	น.ส. ชกนิตา ทอวสี	ชกนิตา	ชกนิตา	
6.	น.ส. สุรชญา สัตบุษ	สุรชญา	สุรชญา	
7.	น.ส. มีลลิตา เกษมกุล	มีลลิตา	มีลลิตา	
8.	น.ส. กรรณิการ์ นกนกกุล	กรรณิการ์	กรรณิการ์	
9.	น.ส. ชลธิชา นามศิริ	ชลธิชา	ชลธิชา	
10.	น.ส. พารณา ขกดี	พารณา	พารณา	
11.	นาย ก่อเกียรติ นามศิริ	ก่อเกียรติ	ก่อเกียรติ	
12.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
13.	น.ส. อธิชา นามศิริ	อธิชา	อธิชา	
14.	น.ส. ศิริวรรณ นามศิริ	ศิริวรรณ	ศิริวรรณ	
15.	นาย กนกนุช นามศิริ	กนกนุช	กนกนุช	
16.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
17.	นาย สิริวรรณ นามศิริ	สิริวรรณ	สิริวรรณ	
18.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
19.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
20.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
21.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
22.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
23.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
24.	นาย นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	
25.	น.ส. นพวิทย์ นามศิริ	นพวิทย์	นพวิทย์	

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

“การเรียนรู้เกษตรในโรงเรียนเพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหาร”

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	เข้า	ป่วย	หมายเหตุ
1.	นางเจษฎาพร ภาณุภักดิ์	เจษฎาพร	เจษฎาพร	
2.	นางสาวชนันญา คชสีดา	ชนันญา	ชนันญา	
3.	นาง ไรศรีณี นกม่วง	ไรศรีณี	ไรศรีณี	
4.	นางสาวฉวีพร กลิ่นบัว	ฉวีพร	ฉวีพร	
5.	นางสาวสุริยา ชาญวิทย์	สุริยา	สุริยา	
6.	นางสาว พนิดา วัฒนศิริ	พนิดา	พนิดา	
7.	นางสาว รัชฎาพร ไชยธรรม	รัชฎาพร	รัชฎาพร.	
8.	นางสาว กัญญา เกียรติธรรม	กัญญา	กัญญา	
9.	นาง อังคณา อุดมธรรม	อังคณา	อังคณา	
10.	นางสาวกนกพร อภัยสวัสดิ์กุล	กนกพร	กนกพร	
11.	นางสาว กนกพร สวัสดิ์	กนกพร	กนกพร	
12.	นางสาว ชัยรัตน์ บุญดี	ชัยรัตน์	ชัยรัตน์	
13.	นางสาว สิริวรรณ งามเลิศ	ศิริวรรณ	ศิริวรรณ	
14.	นาย อรุณ ทนศักดิ์	อรุณ	อรุณ	
15.	นาย เทนทนต์ พงษ์สงฆ์	เทนทนต์	เทนทนต์	
16.	นางสาว สุวิมล วัฒนศิริ	สุวิมล	สุวิมล	
17.	นาย อรุณ งามเลิศ	อรุณ	อรุณ	
18.	นาย พันธ์ศักดิ์ วัฒนศิริ	พันธ์ศักดิ์	พันธ์ศักดิ์	
19.	นาย ธีรวิทย์ สวัสดิ์	ธีรวิทย์	ธีรวิทย์	
20.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
21.	นาย ชัยวัฒน์ ปิ่นทอง	ชัยวัฒน์	ชัยวัฒน์	
22.	นาย ชัยวัฒน์ วัฒนศิริ	ชัยวัฒน์	ชัยวัฒน์	
23.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
24.	น.ส. สุวิมล วัฒนศิริ	สุวิมล	สุวิมล	
25.	น.ส. อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
26.	น.ส. อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
27.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
28.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
29.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
30.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
31.	นางสาว อรุณพร วัฒนศิริ	อรุณพร	อรุณพร	
32.				